

ریبهری پینجهم – وانهی شهشهه

نوئژ	۱
------	---

رابهری کۆمهلهکه : نوئژ بکهو کۆمهلهکهت وئهم پرۆگرامی پراهیانه
تهرخان بکه بو بونیادنانی کلئیسای مهسیح .

بهشداریکردن (۲۰ خولهك) نامه‌ی کۆرنسۆس ی بهکهه	۲
---	---

به نۆره بهشداری بکهن و پهراوی تاییهتی خهلوتهی رۆحیتان
بخویننهوه ئهوهی فیری بوون له خهلوته و تیرامانهکانتان لهو بهشه
دیاریکراوهی کتیبی پیروۆز (۱ کۆرنسۆس ۲ - ۵) لهگهڵ رهچاوکردنی
کات باشته بهشداریکردنهکان کورتخایهن بن .
گویی بگرن له ئهوه کهسهی بهشداری دهکات ، بهشیوهیهکه مامهلهی
لهگهڵ بکهن ههست بکات ئهوهی دهیلئ جیی بایهخی ئیوهیه ، پيشوازی
لئیکهن . مشتومری لهگهڵ مهکهن لهو بابتهی بهشداری پیدهکات .

لهبهرکردن (۵ خولهك) پیداجونهوهی ئهوه ئایهتانهی پهیههستن به "کهسایهتی مهسیح"	۳
--	---

دوو بهدوو پیداجونهوهی پینج ئایهتی لهبهرکردنهکه بکهن تاییهت به
"کهسایهتی مهسیح" .

وانهی کتیبی پیروۆز (۸۵ خولهك) یوحنا ۱ : ۱۹ - 51	۴
---	---

پیشهکی : بهشهکانی ۱ - ۱۲ له ئینجیلی یوحنا باسی خزمهته ئاشکراکهی عیسا دهکات . وه ئایهتهکانی یوحنا ۱ : ۱۵ تا کو ۲ : ۱۲ پیناسهی وشهکه (عیسیای مهسیح) دهکات که ئهو خوی بو یهحیای لهئاو ههآکیش و قوتابیه یهکهمینهکانی دهردهخات .

ههنگاوی ۱ : بخوینهوه . وشهکهی خودا
پیکهوه یوحنا ۱ : ۱۹ - ۵۱ دهخوینینهوه .
به نوره ههر کهسی ئایهتیک بخوینینهوه تا ههموو ئایهتهکان به تهواوی دهخوینینهوه .

ههنگاوی ۲ : ئاشکرای بکه . تیبینهکان
بیرکهوه . ئهو راستیه کامهیه پیت وایه گرنکه بهلاتهوه سهبارهت به خوت لهم ئایهتانهدا ؟ یان له کوی گشتی ئهم ئایهتانه کام راستیه چوو هوش و دلتهوه ؟
بنوسه . یهک یان دوو راستی ئاشکرا بکه که تیگهیشتووی لئی . بیریان لیکهوه و بیرۆکهکانت بنوسه له پهراوهکهتدا .
بهشداری بکه . (دواي ئهوهی ئەندامان کاتیک بهسهردهبهن له بیرکردنهوهو نوسینهوه ، به نوره بیرۆکهکانتان بهشداری پیکهن) .
ههریهکیکمان بهشداری دهکهین لهو شتانهی که ئاشکرا کران لهلایهن ئەندامانهوه .
(لهیادت بیت لهههر کومهلهیهکی بچوکدا ، ئەندامانی کومهلهکه به شیوهیهکی جیاواز بهشداری دهکهن).

یوحنا ۱ : ۳۹ - ۴۶ ئاشکراکردنی ۱ : هاتن و تیروانین .

ههر دوو قوتابی یوحناو ئەندراوس پرسیاریکیان ئاراستهی عیسا کرد دهربارهی شوینی نیشهجی بوونی . بهلام عیسا وهلامی نهدانهوه ، بهآکو بانگی کردن و ووتی : " وهرن تهماشابکهن " . بهمهش عیسا ئهوانی دیکهی بانگ دهکرد بو ناو ژیانی و مالهکهی ، وه ریگهی دهدان به ناسینی له نزیکهوه . ویستی پیناسی راستهقینهی خوی بهوان بناسینی و شارهزا بن له شیوازی ژیانی رۆژانهی و تیکهل به ژیان بن . ئینجا به خیرایی

قوتابیه‌کان ههمان شتیان کرده‌وه . کاتی نه‌سه‌نئیل پرسیری کرد که ئایا عیسا ، مه‌سیحه‌که‌یه (چونکه له شوینتیکی ساده‌ی وه‌ک ناسیره‌وه هاتوه) فیلیپۆس وه‌لامی دایه‌وه : " وهره‌و ببینه !" قوتابیه‌کانیش هه‌روه‌ها ده‌یانویست خه‌لکی دیکه عیسا بناسن وه‌ تیکه‌ل به‌ ژیان‌ی بن . له‌به‌رئه‌وه بانگیان کردن به‌ره‌و عیسا و بو لیکۆلینه‌وه‌یان تاکو بزانه‌ن که مه‌سیحه‌که‌یه .

ئه‌گه‌ر باوه‌رداران بیان‌ه‌و‌یت خه‌لکی تر راستی مه‌سیح بزانه‌ن ، وه‌ شیوه‌ی ژیان‌ی باوه‌رداران بزانه‌ن ، ده‌بیت بانگیان بکه‌ن بو ماله‌کانیان و بو ناو ژیان‌یان . من دهمه‌وئ وه‌ک قوتابیه‌کان به‌ له‌بانگ کردنی خه‌لکی بو ناو‌م‌الم و ژیانم تاکو ئه‌و ژیان‌ه‌ ببینه‌ن که باوه‌رداران به‌ مه‌سیح پیی ده‌ژین ، وه‌ تاکو عیسا بناسن .

یوحنا ۱ : ۴۲ ناشرکردنی ۲ : چون ده‌روانیته‌ خه‌لکی .

کاتی ئه‌ندراوس شیمۆنی برای هینا بو لای مه‌سیح ، عیسا سه‌یری کردو رو‌انیه‌ دل‌ی . عیسا ده‌یزانی که شیمۆن پیاویکی گهوره‌بوو به‌لام دل‌ی بچوک بوو . هه‌روه‌ها ده‌یزانی که شیمۆن به‌لینی گهوره‌ هه‌دات و به‌لام ده‌ترسی بیباته‌ سه‌ر . هه‌روه‌ها ده‌یزانی که شیمۆن پیاویکی هه‌له‌شه‌یه . به‌لام عیسا مه‌زترین پیغه‌مبه‌ره . له‌به‌رئه‌وه ئاگای له‌ دۆخی هه‌موو که‌سیکه‌ نه‌ک هه‌ر له‌ ئیستادا به‌لکو هه‌روه‌ها له‌ ئاینده‌دا . عیسا ده‌یزانی که شیمۆن ده‌گۆریت ، وه‌ له‌باوه‌رکه‌یدا ده‌چه‌سپی ، وه‌ سازش ناکات له‌سه‌ر راستی ، عیسا نه‌یروانیه‌ شیمۆن ته‌نها له‌سه‌ر بنه‌مای دۆخی ئیستای به‌لکو هه‌روه‌ها له‌سه‌ر ئاینده‌ی که ده‌بیته‌ چی . عیسا ده‌یزانی نیعمه‌تی خودا چی له‌ ژیان‌ی قوتابیه‌که‌ی ده‌کات . له‌به‌رئه‌وه ، ناویکی دیکه‌ی لینا ئه‌ویش " په‌ترۆس " واتاکه‌ی " تاشه‌ به‌رد ". دواتر له‌ مه‌تا (۱۶ : ۱۸) ، عیسا پیشبینی کرد که کلئیسای خۆی له‌سه‌ر په‌ترۆس " ئه‌و تاشه‌ به‌رده " بونیاد ده‌نی . له‌ کردار ده‌خوینینه‌وه‌ چون عیسا په‌ترۆسی به‌کار هینا بو دامه‌زراندنی یه‌که‌مین کلئیسای له‌ نیو جوله‌که‌دا ، وه‌ یه‌که‌مین کلئیسای له‌ نیو سامیریه‌کان دا ، وه‌ یه‌که‌مین کلئیسای له‌ نیو نه‌ته‌وه‌کاندا . منیش دهمه‌وئ وه‌کو عیسا به‌م . دهمه‌وئ بروانمه‌ خه‌لکی نه‌ک ته‌نها له‌وه‌ی که ئیستا چی یه‌ به‌لکو له‌ ئاینده‌دا ده‌بیته‌

چی به هوی نیعمهتی خوداوه . چونکه نیعمهتی خودا تواناداره لهسه
گورینی هموو کسینک لهسه زهوی !

منیش دهموی ئاگری هیوا بهردهمه خه لکی که نیعمهتی خودا تواناداره له
گورینیان . له بری ئهوی رهخنهیان لی بگرم و پروانه گوناوه
هلهکانیان ، دهموی هانیان بدهم و پروانه پیشکوتنیان له گهشهکردنی
باوهریان به مهسیح .

هنگاوی ۳: پرسیار . رونکردنهوه

بیربکهوه : حهز دهکهی کام پرسیاره بخرهته روو بو کومهلهکه لهبارهی
ئهم بهشهی کتیبی پیروژ؟ باشتره ههول بدهین هموو ئهو راستیانهی
راگهینراون له یوحنا ۱: ۱۹ - ۵۱ تی بگهین ، وه ئهو شتانهی تا نیستا
لی تینهگهیشتووین پرسیارهی لهبارهوه بکهین.

بنوسه: وریا به له شیوازی پرسیارهکت ههول بده روون بیت ، دواتر
پرسیارهکت له پهراوهکتدا بنوسهوه.

بهشداری بکه : (دواي ئهوی ئهندامان کاتیک بهسهردهبن له
بیرکردنهوه نوسینهوه ، یهکهمجار داوا له هر یهکیکیان بکه
پرسیارهکانیان بخره روو).

گفتوگو بکه : (دواي ئهوه ، ههندی پرسیار ههلبژیره وه ههول بده له
ریگهی گفتوگوکردنهوه به یهکسانی لهگهل کومهلهکهکتدا وهلامی بدهوه).

(ئهمانهی خوارهوهش نمونهن بو ههندی پرسیار رهنگه ئهندامانی
کومهلهکه بیخهنه روو، وه ههندی تییبی بهسودن بو بهریوهبردنی
گفتوگوکردن سهبارهت به پرسیارهکان).

یوحنا ۱: ۲۱

پرسیارهی ۱ : ئایا یهحیای لهئاوه لکیش " نیلیاس" بوو یان نا؟

تیبینیہکان :

جولہکہ پیان و ابو کہ پیغمبر نیلیاس جاریکی تر دیتہوہ بو زہوی له پیش ہانتی مہسیا . نھوان راقہیہکی پیت بہندیان کردبوو بو نھوہی له مہلاخی ۴ : ۵ - ۶ دا ہاتبوو . بہلام له نیجیلی لوقا ۱ : ۱۷ ، فریشتهی خوداوند رایگہیاند کہ یہحیای لہئاو ہلکیش دیت تاکو ریگا نامادہ بکات بو عیسای مہسیح ، وہ ہلہدہستی بہ کارہکھی بہ "بہ رۆح و توانای نیلیاسہوہ " ، زوربہی رولہکانی نیسرائیل بو لای خوداوندی خودایان دہگرنیتہوہ . وہ دلی باوکان بو مندالہکان و یاخیوانیش بو دانایی راستودروستان دہگرنیتہوہ ، وہ گہلیکی نامادہ بو خوداوند ریگدہخات . وہ له نیجیلی مہتا ۱۷ : ۱۲ - ۱۳ ، عیسای مہسیح یہحیای لہئاو ہلکیشی بہ نیلیاس ناوی برد . ہرچہندہ یہحیای لہئاو ہلکیش بہناو نیلیاس نہبوو ، بہلام فریشھی خوداوند و عیسا وتیان یہحیای لہئاو ہلکیش نھو پیشبینیانہی ہنایہدی کہ لہمہلاخیدا ہاتوہ .

۴ - عیسای مہسیح بہ رونی وتی کہ نیلیاس (یہحیای لہئاو ہلکیش) ہات و کاری نامادہکاری تھواو کرد ، بہلام نھوہی نیسرائیل دانیان پیانہنا ، بہلکو کوشتیان .

یوحنا ۱ : ۲۵

پرسیاری ۲ : بۆچی یہحیای لہئاو ہلکیش خہلکی لہئاو ہلہدہکیشا ؟

تیبینیہکان :

یہحیای لہئاو ہلکیش بہ رونی وتی کہ نھو مہسیا و نھو کہسہ نیہ کہ جولہکہکان لھو کاتہدا بیریان لی دہکردوہ . فہر یسیہکان پرساریان ہببوو لہبارہی نھوہی بۆچی لہئاو ہلکیشان دہکات (واتہ دہربارہی نھو کارہی کہ ناگری کہس پیی ہستی جگہ لہ مہسیا یاخود نھوہی مہسیا ریگہی پیداوہ بہ فہرمی) . فہر یسیہکان پیان و ابو کہس ناتوانی خہلکی لہئاو ہلکیشی تہنہا مہسیا یاخود نیلیاس ی پیغمبر نہبیت . نھوان دہیانزانی کہس ناتوانی پہرستشی پاککردنہوہ نھنجام بدات جگہ لہ کاہین

وه لهئاوهه لکيشانيش يه کيک بوو لهو پاکر دنهوانه. له سپاره ي لقيبهکاندا هاتوه له لقيبهکان ۱۴ : ۱ - ۷ که هيچ کهسي بوي نيه جگه له کاهين چوله که ي زیندوو تیکه لآو به خوینی چوله که ي سهر بر او بکات . وه هيچ کهسي بوي نيه جگه له کاهين هم خوینه بپرژيني به سهر گهر و گولدا .
 هميش بومان دهر دهخات که پرؤسه ي پاکر دنهوه کاري تنها مهسيایي بوو بهس . خودا له خزقيال ۳۶ : ۲۵ دا دهفر موي : " ئاويکي پاکتان به سهر دا دهپرژينم و له ههموو گلاويه کانتان پاک دهنهوه و له ههموو بهتکانتان پاکتان دهکهمهوه " . ههروه ها له خزقيال ۳۷ : ۲۳ دا دهفر موي :
 " ... به لکو رزگاريان دهکهم له شويني گلاويان و پاکيان دهکهمهوه جا دهنه گهلي من و منيش دهبمه خودايان "

به لام نهگهر يه حياي لهئاوهه لکيش مهسيا نهبيت ياخود يه کيک لهو کهسانه نهبيت که پيش مهسيا ديت به پي بي بي جوله که ، نه ي بوجي خه لکي لهئاوهه لده کيشي ؟ لير هدا روونه که فر يسيه کان تينه گه شتون له راستي يه حياي لهئاوهه لکيش . ههروه ها لهوش تينه گه شتن کاتي وتي نهو کهسه م که ئيشايای پيغهمبهر له سپاره ي ئيشايای ۴۰ : ۳ پيشيني کردوه (واته نهو کهسه يه که رپر هويکي راست بو خودا وهند ناماده دهکات) . يه حياي لهئاوهه لکيش وتي نهو کهسه يه که پيش مهسيا دهکهويت ، وه مهسيا خودا وهنده ! ههروه ها يه حياي لهئاوهه لکيش له ئينجيلي يوحنا ۱ : ۳۳ دهلي نهو تنها لهئاويان هه لده کيشي به لام مهسيا له روحي پيروزيان هه لده کيشي (باپتيز) . بهميش يه حياي لهئاوهه لکيش باسي جياوازي زوري خوي و مهسيای به رووني کرد . لهو کاته دا يه حيا شتيکي پيشکesh دهکرد هيماو نيشانه يه ک بوو له ئاويک هاتوو ، به لام عيساي مهسيح شتيکي راستي پيشکesh دهکرد نهو پيش پاکر دنهوه نوپونهوه بوو به هي زي روحي پيروزي (مرقوس ۱ : ۸ ؛ يوحنا ۳ : ۵ ؛ تيتوس ۳ : ۴ - ۶) !

يه حياي لهئاوهه لکيش وتي مهسيا له نيوانيان راوهستا به لام نهياناسي ! ههروه ها هوشداري پيدان له گهران وههوله کانيان بو ئاشکر اکردني مهسيحاني دروزن ، چونکه ههوله کانيان نهزوک دهبي له جياکاري کردنيان بو مهسيای راسته قينه ! وه يه حياي لهئاوهه لکيش له يوحنا ۱ :

۳۱ دا دەلی : هۆکاری لهئاو ههڵکیشانی خهڵکی به ئاو بریتی یه له
ئاشکر کردنی مهسیای راستهقینه بۆ رۆلهکانی ئیسرائیل . وه له ئینجیلی
مهرقوس ۱ : ۴ دهخویننهوه که یهحیای لهئاو ههڵکیش له چۆلهوانی
دهرکهوت " جاری لهئاو ههڵکیشانی تۆبهکردنی دهدا بۆ گوناھ بهخشین "
ئهو بانگهواز هکهی بۆ تۆبهکردنی جولهکه له گوناھهکانیان بههههه
وهرگرتبوو ، ههروهها بۆ ئامادهکردنی دلایان بۆ پیشوازیکردن له مهسیا.
لهئای ههڵکیشان وهك نیشانهیهك له ئامادهکردنی دلایان بۆ ئهو مهسیایه
که دیت . لهئاو ههڵکیشان به ئاو هیماو نیشانهیهك بوو بۆ پپووستیان له
پاکبونهوهی رۆحی ! تائه کاته ، لهئاو ههڵکیشانی یهحیا پهیههست بوو به
پهرستشی پاکبونهوه له پهیمانی کۆندا ئهوهی خهڵکی پپ پاكدهکرایهوه وهك
پهرستش (واته خاوینی دهکردنهوه تاكو بتوانن له خودا نزیک بنهوه
بپهرستن). وه تهنیا کهسێك که له توانیدا بوو خهڵکی له رووی روحیهوه
پاك بکاتهوه (واته نوێیان بکاتهوه) ئهوه عیسیای مهسیحه . لهبهرئهوه
یهحیای لهئاو ههڵکیش جولهکهی لهئاو ههڵدهکیشا تاكو ئامادهیان بکات بۆ
پیشوازیکردن له مهسیح . وه له ریگهی وتارو ئامۆژگاریهکانی و
لهئاو ههڵکیشانی یهوه کاری دهکرد بۆ جهخت کردن له هۆشیاری و
بهئاگایی رۆلهکانی ئیسرائیل لهبارهی بهرخی خوداوه ئهوهی گوناھه
جیهان لادهبات و خهڵکی له رۆحی پپروز ههڵدهکیشی (باپتیزیان دهکات)
(یوحنا ۱ : ۳۳) .

یوحنا ۱ : ۲۹

پرسیاری ۳ : بۆچی عیسا به "بهرخی خودا" ناودهبرئ ؟

تیبینهکان :

عیسا به "بهرخی خودا" ناودهبرئ چونکه لهئهو دا ههموو بهر خهکان وهك
نیشانهو هیما له پهیمانی کۆندا دهرکهوتن . له پهیمانی کۆندا چهندین بهرخ
ههبوون نیشانهو هیما بوون بۆ هاتنی مهسیا :

(أ) بهرخی پهسهخ :

بهرخی پهسهخ له جهژنی پهسهخدا سهردهپرا . وه خوینهکهی دهپرژا
بهسهر دهرگای مائی باوهرداراندا له میسر تاکو خودا تورهییهکهی بگورئ
لهسهریان و بیدات بهسهر ئهوانهدا که توبهکار نین له میسر . له ۱
کورنسوس ۵: ۷ دهخوینینهوه که عیسا " بهرخی پهسخمانه " . ههروهها
له ۱ پترؤس ۱: ۱۸-۱۹ دهخوینینهوه که عیسا لهخاچدرا تاکو تورهی
خودای راستودروست و پیروژ بگورئ ، ئهو تورهییهی شایهمنانه به هوی
گوناههکانمانهوه . وه خوینی پیروزی بهخت کرد له پیناوی ژیانی پوچی
ئیهدا .

(ب) نهو بهرخانهی که روژانه پیشکesh دهکران وهك قوربانی سوتاندن
:

بهپیی نهوی له سپیارهی ژماره ۲۸: ۴ دا هاتوه ، دهبوو کاهینهکان ههموو
بهیانی و ئیوارهییهك بهرخ سهربرن . وه به پیی نهوی له سپیارهی
لیقیهکان ۱ دا هاتوه دهبوو نهو بهرخه ساغ بیئت تاکو نیشانه بیئت بو پری و
تهواوی و بی گوناھی مسیح . وه دهبوو کاهین دهست بخاته سهر
بهرخهکه وهك ئاماژهیهك بو نهوی گوناھی کهسهکه چوته سهر
بهرخهکه (ئهمهش نیشانه بوو بو عیسای مسیح) . وه له پهیمانی کوندا ،
" قوربانی سوتاندن " بو کهفارهتی گوناھی کهسهکه پیشکesh دهکرا .
ههروهها له پهیمانی نویدا قوربانی سوتاندنهکه عیسای مسیحه لهخاچدرا
و تهنیا ریگهیه که جیی رهزامندی خودایه بو کهفارهتی گوناھے (رؤما ۳:
۲۵).

(ج) نهو بهرخهی له نیشایا ۵۳ پیشیینی لهبارهوه کراوه:

له نیشایا ۵۳: ۶-۷ ، ۱۰ دهخوینینهوه : " ههموو وهك مهر ویل بووین
ههر یهکه ملی ریگای خویمان گرت خوداوهندیش ههموو تاوانهکانی ئیمه
خسته سهر نهو . ستهمی لیکرا ، کهچی خوئی زهلیل کرد و دهمی نهکردهوه
وهك بهرخ بو سهربرین ببریئت وهك مهر لهبهردهم ئهوانههی دهپرنهوه بی
دهنگ بوو دهمی نهکردهوه بهلام خوداوهند مهبهستی بوو به غهم
وردوخاشی بکات . ئهگهر گیانی خوئی کرد به قوربانی تاوان... " ههروهها

له لئقیهکان ۵ : ۱۴ - ۱۶ دهخوئینهوه که " قوربانی تاوان " پیشکش دهکرا
وهک کهفارهت بو تاوانی نهو کهسهی شتیکی بگردایه پیچهوانهی
داواکاریهکانی خودا بایه . قوربانی کهفارهتی تاوان واته خودا تورهی
خوی لادهبات لهسەر گوناوهی کهسهکه . بهم شیوهیه ، ههموو نهو
بهرخانهی باس کران له پهیمای کوندا گهیشتینه نهو نهجامهی هیماو
نیشانهکانیان لهپهیمانی نوئ و له عیسای مهسیح دا هاتهی دی!

یوحنا ۱ : ۳۲

پرسیاری ۴ : بۆچی دهبایه عیسا لهبهرچاوی خهڵکهکه پیشوازی بکات

له رۆحی پیروژ ؟

تیبینهکان :

له کتیکدا یوحنا ی مزگینیدهر دنیبایه لهوهی خوینهران سی ئینجیلهکهی
دیکهیان خویندوهتهوه ، له ئینجیلهکهیدا دنوسی دهربارهی لهئاوههلهکیشانی
عیسا لهسەر دهستی یهحیای لهئاوههلهکیش له دهریاچهی ئوردون . لهو
کاتهدا ، رۆحی پیروژ له شیوهی کۆتریک نیشتهوه لهسەر عیسا . لهگهله
نهوهی که رۆحی پیروژ جهستهی نیه و نابینری به چاوی ئاسایی ، بهلام
خودای باوک ریگهی دا به عیساو یهحیای لهئاوههلهکیش رۆحی پیروژ
ببین له شیوهی کۆتریکدا . خودا بویه لاشهی کۆتری ههلبژارد بو رۆحی
پیروژ رهنگه کۆتر نیشانه بیت بو پاکی و دلنهرمی و ناشتی ؛ ئەمانهش له
خهسلتهکانی رۆحی پیروژن ههرچهنده جیاوازیهکی زور ههیه له نیوان
ههر دوکیان . لهبارهی پاکی و بیگهردی رۆحی پیروژ نامهی ئهفسوس
۴ : ۳۰ دهخوئینهوه که ههموو جورهکانی گوناوه رۆحی پیروژ خهمبر
دهکات . لهبارهی دلنهرمی رۆحی پیروژ له ئینجیلی یوحنا ۱۶ : ۸ ، ۱۳
دهخوئینهوه که نهو زور له خهڵکی ناکات بو ریگای راستی خوی بهلکو
سهرزهنشتیان دهکات لهسەر گوناوه ، وه ریئماییان دهکات بو
راستودروستی و لهسەر حوکمدان . لهبارهی ناشتی رۆحی پیروژ له
نامهی رۆما ۱۴ : ۱۷ - ۲۰ دهخوئینهوه که نهو نابیته کۆسپ بو خهڵکی ،
بهلکو بونیادیان دهنی ، ئیدی رۆحی پیروژ بو ماوهیهک لهسەر نهو شیوه

بئىراوه بەسەر عيساوه جيگيربوو . پاشان گوئی له دهنگی خودای باوك بوو كه فهرموى ئەمه كورى خوشهويستمه و زور پئی دلشادم . ليرهدا دهبنين كه چۆن خودای سى ئەقنوم خودى خوى دهردهخات بۆمان به خهسلتهكانى باوك ، كور ، رۆحى پيروۆ .

بهلام بۆچى دهبوو عيساى مهسيح پيشوازي بكات له رۆحى پيروۆ ؟ به پئی سروشتى خودايى ، كورى خودا رۆحهكهيه (۲كورنسسوس ۳ : ۱۷). بهلام به پئی سروشتى مرۆيى ، رۆحى خودا ئاويزانى بوو ، ئەمهش واته كاتى رۆحى خودا ئاويزانى عيساى مهسيح بوو له كاتى لهئاوههلكيشانيدا ، نيشتهوه سهر عيساى مرۆف . بهمهش عيساى مرۆف به رۆحى پيروۆ دهستنيشانكرا و خودا پشتگيرى كرد تاكو ههلسى به چالاكيهكى دياريكراو نهویش نيوندگيريه له نيوان خوداو مرۆفدا . وه بۆ نهوهى ههلسى بهم چالاكيه ، دهبوو لهگهڵ رۆحى پيروۆ تيكهڵ بيئت . عيسا دهيزانى نهو پيشبينييهى كه له ئيشايا ۶۱ : ۱ - ۲ هاتوه له نهودا هاتهدى بۆيه له ئينجیلی لوقا ۴ : ۱۸ - ۱۹ دهفرموى : " رۆحى خوداو هندا خوداو هندا لهسهرمه چونكه خوداو هندا دهستنيشاني كردم ، ناردمى بۆ مزگينى دان به كلۆلهكان بۆ دلدانهوهى دلشكاوهكان تا بانگهوازي ئازادى بۆ راپيچراوهكان بكهم و بهرهلاکردن بۆ ديلهكان . تا بانگهوازي سالى رهزامهندى بۆ خودا بكهم ." يوحنا له ئينجیلی يوحنا ۳ : ۳۴ دهلى : لهبهر نهوهى خودا بى سنور رۆحى پيروۆ دهوات به عيسا ! ئەمهش ههمان نهو واتايه دهگهينهى كه پۆلس لهنامهى بۆ كوۆلۆسى دا دهلى : " چونكه تهواى خودايهتى له مهسيحدا نيشتهجييه ، به لهشى خوى " .

يوحنا ۱ : ۴۷

پرسیاری ۵ : بۆچى عيسا بهنهسهئیلی وت كه " ئيسرائیلی رهسهنهو گومانی تيادا نيه " ياخود " ئيسرائیلی بى فيله " ؟

تيبينييهكان :

يوحنا ۱ : ۵۱ ئاماژه بهوه دهكات كه فریشتهكانى خودا سهردهكهون و دادهبزن لهسهر عيساو نهویش بىر له ياقوب دهكاتوه له كاتى وتوئىزی

لهگهل نهسه نئيلدا . وه له سپياره ي پهيدا بوون ئيسحاق به عيسو دهلي : " براكهت به فيلبازي هات و پيروزيه كهتي برد " . عيسو ووتى : ئايا له جي خويدا نيه كه ناو نراوه ياقوب (واته فيلباز) . به لام بهكار هيناني فيل بو مه بهستي كه ستي تنها خهسلهتي ياقوب نه بوو ، بهلكو خهسلهتي نه وهكاني ياقوبيش بوو ههروهها (واته جولهكه) . له پهيدا بوون ۳۴ دهينين كه چون : جولهكه به فيل دانيشتواني شارنك دهكوژن و مالاتيان به تالان دهبن .

بهم شيويه ، دهستهواژه ي (ئيسراييلي بي فيل) دهستهواژه يهك بوو له نيو خهلكيدا بهكار دههينرا بو كو مهليكي ديار يكر او لهوانه ي راستگوبوون له نيو ئيسراييليه كاندا . له بهر نهوه كاتي عيسا نهسه نئيلي بيني پي فرموو : " نه وهتا ئيسراييلي بي فيل كه هيچ گومانتيكي تيدا نيه ! " رهنگه فيل خهسلهتيكي گشتي بووبى له نيو هه مو گه لاند . له ئينجيلي يوحننا ۲ : ۲۴ - ۲۵ دهخوينينهوه كه : عيساي مهسيح نهك ههر تنه خهلكي دهناسي بهلكو نيازي دله كانيشياني دهزاني . نه مهش واته عيسا دهمناسي و هه موو شتيك دهزاني له باره ي منهوه وهك بيروهوشم ، ههزم ، ههلوسته كانم . ههروهها نهو كاتهش كه ههول دهدهم كه ساني تر بخهلهتيم . له بهر نهوه ، زور گرنگه ريگه بدهم به روحي پيروزي بيروهوش و ههزو ههلوسته كانم بگوريت .

يوحننا ۱ : ۵۱

پرسیاری ۶ : مه بهست چي په له بينيني فرشتهكاني خودا سهردهكهون و داده بهزن له سهه كوري خودا ؟

تيبينيهكان :

عيسا نهو كات بيري دهكردهوه له ياقوبي باوكمان . وهك چون له پهيدا بوون ۲۸ دهخوينينهوه كه ياقوب له خهونيدا بيني پليكانه يهك له نيوان ئاسمان و زهوي يه فرشتهكاني خودا پيدا سهردهكهون و دينه خواري و خودا وهند بو خوي له سهري وهستاوهو ياقوب پيروزي دهكات و بهليني ده داتي وهك دهفرموي : " من خودا وهندم خوداي ئيبراهيم ي باوكت و خوداي ئيسحاق . نهو زه وييهي له سهري راکشاوي دهيدم به خوت و به

نهوهكەت . نهوهكەت وەك خۆلی زهوی دهبیته و بهرەو خۆرئاو او
خۆر ههلات و باکور باشور بلاو دهبنهوه . ههموو هۆزهکانی زهویش له
توو نهوهی تووه پیرۆز دهکرین . ئەو ههتا لهگهڵتام و دهتپاریزم بۆ هه
لایهك بچیت ، دهشتگهر ینمهوه بۆ ئەم زهوییه ، چونکه وازت لی ناهینم
ههتا ههموو بهلینهکانم بهجینهگهیهنم که پیم فهرموی " .

وه ئینجیلی یوحنا ، ئاماژه به عیسا دهکات وەك هیماو نیشانهیهك بۆ
پلیکانهکهی یاقوب که له عیسا مهسیحدا هاتهدی ! چونکه عیسا مهسیح
تهنها پلیکانهه ریگایه له نیوان ئاسمان و زهوی ! ئەو تهنها نیوهندگیره له
نیوان خوداو مروّف . له ریگهی قوربانیدانهکهی لهسهر خاچ ، خودای
ئاشت کردهوه لهگهڵ گوناهباران ، ههروهها گوناهبارانیش لهگهڵ خودا .

عیسا به نهسنهئیل دهلی : شتی گهورهتر دهبنیت . بهلام ئەو شته گهورانه
دهبی چی بن ؟ قوتابیهکان تیبینیان کرد که عیسا مهعرفهو دانایی له
رادهبهدهری ههیه و راستهوخۆ نیو دلی نهسنهئیلی پشکنی و زانی چی
تیدایه . لهو کاته بهدواوه زیاتر خهسلهتی خوداییان له عیسادا دهبنیهوه .
ههروهها بینیان لهکاتی لهخاچدانیدا چون ئاسمان کرایهوه ، وه چون خودا
له مروّف نزیك دهبیتهوهو ئاشتی دهبیتهوه لهگهڵ مروّف (یوحنا ۸ : ۲۸ ؛
۱۲ : ۳۲) . وه دواجار عیسا له روژی حوکمدانی کووتایی دهبننهوه که به
هیزو دهسهلات شکوداره و حوکم بهسهر جیهاندا دهوات و فهرمانهروایی
ئاسمان و زهوی نوئ دهکات (دانیال ۷ : ۱۳ - ۱۴) .

ههنگاوی ۴ : پهیرهوی بکه . پهیرهوکردن

بیربکهوه : چی راستیهك لهم بهشهی کتیبدا هاتوه دهشی باوهرداران به
شیوهی پراکتیک پهیرهوی بکهن ؟
بهشداری بکهو بنوسه : وهرن پیکهوه بیربکهینهوه و ههندی پهیرهوکردن
بنوسینهوهو تهواو بکهین له یوحنا ۱ : ۱۹ - ۵۱ .
بیربکهوه : ئەو پهیرهوکردنه پینشیار کراوه کامهیه که خودا دهیهوی
بیگورئ به پهیرهوکردنی کهسیتی ؟
بنوسه : ئەم پهیرهوکردنه کهسیتییه بنوسه له پهراوهکهتدا . بهشداری بکه به

ئازادى لەو پەيرەو كوردنە كەسەيتتەيە كە خودا دايناوہ لەسەر دلت .
(لەيادت بىت ئەندامانى ھەموو كۆمەلەيەك راستىيە جياوازەكان
پەيرەو دەكەن ، يان لە ھەمان راستيدا پەيرەو كوردن ي جياواز دەردەھيئن .
ئەمانەي خوار ھو ھەندى پەيرەو كوردنى پيشنيار كراون) .

۱ - نمونە لەسەر پەيرەو كوردنى پيشنيار كراو .

۱ : ۲۲ - ۲۳ : كاتى خەلكى پرسىارت لى دەكەن ، بە رونی باسى ئەو
بانگەوازەي خودا بکە بۆ ژيانت لە خزمەت و چالاکیەكان .

۱ : ۲۹ : گوئى مەدەرە خەلكى چۆن دەتبينن ، بەلكو چاوبېرە لە عيساي
مەسيح (بەرخى خودا) . عيساي مەسيح بە خەلكى بناسينه .

۱ : ۳۳ : باپتيزم ي رۆحى پيروژ كە تەنها يەك جار پروو دەدات زور بە
باشى لەم بەشەنەي كتيبي پيروژ رونكراونەتەوہ ا كورنسوس ۱۲ : ۱۲ -
۱۳ ، يوحنا ۳ : ۳ - ۸ ، تيتوس ۳ : ۴ - ۸ . وە پر بوون لە رۆحى پيروژ
كە چەندين جار پروو دەدات لە نامەي ئەفەسسوس ۵ : ۱۸ - ۲۱
رونكراوہتەوہ .

۱ : ۳۹ : بوار بەدە بە خەلكى بۆ تیکە لاوبوونيان بە باوەردارانی مەسيح و
كۆبونەوہكانيان . پيشان بلى : " وەرن و ببينن " (بروانە ئايەتى ۴۶) .

۱ : ۴۲ : ئەندامانى خيزانەكەت پراکيشە بەرەو عيساي مەسيح .

۱ : ۴۲ : مەروانە خەلكى كە ئیستا لە چى دۆخیکدان بەلكو بەو پييهي كە
لە داھاتوو دەبنە چى لە عيساي مەسيحدا .

۱ : ۴۳ : عيسا بانگمان دەكات ، نەك تەنها بۆ سەرسام بوون پيى بەلكو
ھەر وھا بۆ ئەوہى شويىنى بکەوين و (ببینه قوتابى ئەو) .

۱ : ۴۴ : باسى عيساي مەسيح بکە بۆ ھاوړیکانت كە چۆن پيغەمبەران لە
پەيمانى كۆندا لەبارەيەوہ نوسيويانە .

۱ : ۴۷ : ريزبگرە لە خەلكى بە گویرهي شايستە بوونيان .

١ : ٤٩ : بیر لهم پرسیاره بکوهه : " دانپیانانی کهسیتیت چی یه لهو شتانهی پهیوهسته به عیسیای مهسیحهوه ؟ "

٢ - نمونه لهسهه یهیره وکردنی کهسیتی .

(أ) زور گرنه مروف پروات و بیینی ، من که بهشداری کوبونهوه مهسیحیهکان دهکهه تاکو بیینم باوهرداران چی دهکن ، وه تاکو زیاتر فییر بم لهبار هیانهوه . من دهمهوی عیسا بناسم به شیوهیهکی قول و فراوان لهبهه نهوه چوومه نیو کومهلهیکهوه بو لیکولینهوهی کتیبی پیروز .

(ب) عیسا سهیری پهتروسی کرد ، نهک تنها لهو دوخههی نهو کاتهی که تیایدا بوو بهلکو ههروه ها له ئایندهدا له چی دوخیکدا دهبییت . لهبهه نهوه من پیم وایه عیسا دهمگوری بو نهو کهسایهتییهی که نهو دهیهوی .

ههنگوی ٥ . نویژ بکه هاتنهدهنگ

به نوره نویژ دهکهین ، ههیهکیک سهبارهت به یهک راستی که خودا فییری کردین له ریگهی ئایهتهکانیهوه له یوحنا ١ : ١٩ - ٥١ .
(بهدهنگهوه هاتنت له نویژ هکتهدا بو نهو شتهی فییری بوویت له وانهی نهو کتیبهدا) . پروقه بکهه لهسهه نویژی کورت که پیکهاتی له رستهیهک یان دوان . له یادت بییت نهدامانی ههه کومهلهیهک دهکری نویژ بکهه سهبارهت به کاروباری جیاواز تر) .

٥	نویژ (٨ خولهک) نویژی داوکیکاری
---	----------------------------------

بهردهوام بن له نویژ له شیوهی کومهلهی دووانهیی یان سیانی . نویژ هکانتان بهرز بکههوه له پیناوی یهکتر و له پیناوی خهلیکی جیهان .

٦	نهکی مالهوه (دوو خولهک) بو وانهی داهاوو
---	---

- پرابھری کۆمەلەگە . ئەرکی داھاتوو بدە بە ئەندامانی کۆمەلەگەت بە شېوھى نوسراو ، يان داوايان لى بکە لە پەراوھکانياندا بينوسن.
- ۱- بەلین . بەلیندان بە راھینانی قوتابیهکانى خوداوەند و بونیادنانى کلئیسای مەسیح .
- ۲- وتارى ئامۆژگارى يان فیرکردن ، يان وانه دابهشکردن (لەگەل کەسئىكى تر يان لەگەل کۆمەلئىکدا) ئىنجىلى يۆحەنا ۱ : ۱۹ - ۵۱ .
- ۳- خەلۆهتى رۆحى . چيژ وەر بگره له خەلۆهتى رۆحى لەگەل خودا و ھەموو رۆژيک ھاوکارى وەر بگره له نيوهى بەشئىک له ۱ کۆرنسۆس ۶- ۸ . باشترین شىوازى راست بەکار بهینە و تيبينيهکانت بنوسەوه .
- ۴- لەبەرکردن : تيرامان بکەو ئايهتى نوئى لەبەرکردن يۆحەنا ۱ : ۱۴ لەبەر بکە . رۆژانه بەو ۵ ئايهتانهدا بچۆرەوه که لەبەرت کردوون .
- ۵- نوئژ . نوئژ بکە بۆ کەسئىكى ديارىکراو يان شتئىكى ديارىکراو لەم ھەفتەيهداو تەماشای بکە خودا چى دەکات (زەبور ۵ : ۳) .
- ۶- تیبينيهکانت بنوسە سەبارەت بە بونیادنانى کلئیسای مەسیح . ھەر وەھا ئەو تیبينيهکانتە بنوسەوه که پەيوەنديان بە کاتى خەلۆهتت لەگەل خودا و ئايهتەکانى لەبەرکردن و فیرکردن و ئامادەکارى يەوه ھەيه .